

CO GALLO DUN CABODANO.....DARWIN

MATO VÁZQUEZ, Mª Dorinda
Universidade da Coruña

RESUMO

Tradicionalmente, as efemérides pasadas celébranse con exposicións, publicacións ou documentais que serven para achegar ao público a tal situación.

Os centros docentes teñen institucionalizados moitos acontecementos co “*Día mundial de...*” e, no caso de Charles Darwin, este 2009 é o seu ano por partida dobre. Por unha banda cúmprense 200 anos do seu nacemento e por outra 150 anos da publicación da súa obra mais importante “*A orixe das especies*”. Ambas dúas crónicas serviron como desculpa para celebrar tal suceso e ao mesmo tempo volveu a pór no debate social o tema da nosa orixe como especie.

Leváronse a cabo actividades relacionadas coa súa vida, obra e proxección no mundo, pero case sempre un só día e conducido por un docente con interese no tema ou con ganas de facer algo fora do currículo oficial. Se o prantexamento fora outro, poñamos por caso, un traballo interdisciplinar que englobe a varios docentes, distintas áreas, nun proxecto de investigación de “longa duración”, onde se fomenta o espírito crítico e investigador do alumnado, entón os resultados poderían ser moi interesantes.

Estamos convencidos de que a escola debe promover nos alumnos o espírito crítico.

Con este traballo queremos ofrecer actividades que axuden ao profesor nesta tarefa. Tamén desexamos que as nosas propostas dean resposta ás inxerencias expresadas por moitos docentes cara a que os currículos formais de ciencias sexan capaces de espertar nos alumnos a curiosidade por observar, experimentar, facer preguntas e achar solucións. Poidan desenvolver a creatividade, o cuestionamento, a xeneralización e as hipóteses. Aprendan a discernir entre as informacións científicamente fundadas das que non o son. Se afeccionen á lectura de textos científicos e sintan desexos de aprender.

Máis que é a ciencia?, realmente, que se sabe?, que fan os científicos?

Hai dous xeitos fundamentais de prantexar o que é a ciencia. Un xeito, é o estudo dos feitos científicos, obxectivo do ensino das ciencias, explicitado no Deseño Curricular Base (D.C.B.) ao longo de todo o sistema educativo, dende a Educación Primaria ata a Universidade. Outro xeito de prantexar o que é a ciencia, é considerala non só un corpo de coñecementos, senón, e principalmente, un xeito de “facer”, de “producir” ese coñecemento. Trátase, nesta visión, de que o alumnado traballe como os científicos, seguindo os pasos do Método Científico.

O Método Científico (MC) é un proceso de aprendizaxe que consiste en dotar aos alumnos de coñecementos, técnicas e actitudes para actuar como un auténtico científico diante de situacións novas e problemáticas.

Darwin foi un gran observador. Como el, o alumnado deberá observar e describir correctamente, por exemplo: Todo tipo de insectos, plantas e flores, osos e esqueletos, rochas e minerais; deberá construír terrarios e acuarios, para así describir os comportamentos dos animais que os habitan. Para comprender a Teoría da evolución, deberá atopar regularidades nos esqueletos de distintas especies, entre embrións diferentes, entre animais de distintas zonas xeográficas, . . .

Dende aquí animamos ao profesorado a que inicie ao seu alumnado e aos seus compañeiros neste tipo de traballo. Aportamos as datas dalgúns acontecementos que estarán de aniversario para o vindeiro ano 1910 e prantexamos actividades nas que os estudantes se implique activamente. Desta maneira o alumnado aprenderá a distinguir o que é ciencia do que non o é, desenvolverá a súa capacidade investigadora e aprenderá a facerse preguntas significativas en vez de contentarse con aprender respostas xa dadas.